У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303 434-0237 434-0807 УНСоюзу: 435-8740 Тел. з Нь Йорку: BArcly 7-4125 УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVII. Ч. 174. П'ЯТНИЦЯ, 25-го ВЕРЕСНЯ 1970 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, SEPTEMBER 25, 1970 No. 174. VOL. LXXVII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Четвер, 24 вересня 1970

В АМЕРИЦІ

УРУГВАЙСЬКИЙ УРЯД НЕ ХОЧЕ здійснити домагання свого соціялістично - комуністичного підпілля та цим способом звільнити американця д-ра Клода Л. Флая, рільничого фахівця та бразилійського дипломата Альозія Мареса Діяса Гоміда, яких підпільники, звані „Тупамаро" тримають як закладників. Першого вони схопили 7-го серпня, а другого 21-го липня. Підпільники спершу домагалися звільнення 180-ох заарештованих своїх прихильників, а пізніше вони забажали, щоб уряд дозволив їм надрукувати в столичних часописі їхній маніфест, що має 1,200 слів.

ПРЕЗИДЕНТ НІКСОН ПІДПИСАВ ЗАКОН, згідно з яким столиця ЗСА місто Вашингтон, т. зв. Дистрикт Колюмбія, матиме право мати одного делегата в Палаті Репрезентантів, але той делегат не матиме права голосувати. Згідно з першим параграфом Конституції Конґрес має виконувати законодатну владу в столиці. Столиця має коло 750,000 мешканців, але вона не має ні одного члена в Конґресі. Від 1964 року мешканці Вашингтону мають право голосувати на президента ЗСА. В 1968 році Конґрес дозволив столиці вибрати собі Шкільну Раду. Президент ЗСА найменовує посадника Вашингтону та Міську Раду. Вибори в столиці в 75 відсотках негри.

АМЕРИКАНЦІ ЩОРАЗ БІЛЬШЕ КУПУЮТЬ малі авта, з яких досі єдиними були німецькі т. зв. „Фольксваґен". Тепер американські автомобільні корпорації продукують також малі авта. Форд продукує мале авто, що називається „Пінто", Дженерал Моторс має своє мале авто „Веґа", а Амерікен Моторс „Ґремлін". Сподіваються, що продадуть коло 800,000 возів „Веґа" і „Пінто". Представник „фольксваґенів" Стюарт Перкінс передбачає, що продадуть цього року коло 600,000 малих німецьких авт. Фольксваґени продаватимуть по 1,790 долярів, „Пінто" має коштувати 1,919 долярів, а „Веґа" — 2,091. В авті вмістяться дві особи, які зовсім не потребують великого й тяжкого авта. Перкінс сподівається в 1971 році продати 1,200,000 малих німецьких авт.

ДИРЕКТОР КРАЙОВОЇ МІСЬКОЇ ЛІҐИ Вітні М. Йонг, зізнаючи в Палатній Підкомісії в справі перепису населення, твердив, що не докладно пораховано чорних людей під час цьогорічного перепису населення. Інший представник цієї Ліґи домагається негайного нового перепису населення. Також інші арабські організації, такі як Дівочі Скаути та Чорна Пантера (всіх їх є 13) підтримують твердження негрів, що їх не точно порахували під час перепису. Гадають, що число непорахованих негрів становить аж 15 відсотків. Негри заявляють, що не можуть чекати до 1975-го року, перепис треба зробити тепер.

СЕНАТОР РЕСПУБЛІКАНЕЦЬ ІЗ СТЕЙТУ Вермонт Вінстон Л. Праваті, зізнаючи в Сенатській Фінансовій Комісії, пропонував збільшити пенсії соціяльного забезпечення на 10 відсотків. Він пропонує тим особам, які не мають права на соціяльне забезпечення, давати федеральну допомогу в сумі по 50.60 диляра місячно. Тепер вони дістають по 46 долярів місячно. Ці особи мусіли б мати 70 років перед 1972-им роком. Палата Репрезентантів схвалила збільшити пенсії соціяльного забезпечення на 5 відсотків, а найменшу пенсію збільшити до 67.20 долярів. Сенатор Праваті плянує найменшу пенсію збільшити до 100 долярів місячно.

У СВІТІ

ОПОЗИЦІЯ У ФРАНЦІЇ РОЗБИТА, і тому зросли шанси збереження на довгі роки системи правління, введеної за де Ґолля та опертої на партії де-ґоллістів. Виявилося це яскраво у доповняльних виборах, які в минулу неділю відбулися до французького парляменту з округи Бордо. Французький прем'єр Жак Шабан Дельма, який одночасно був довгорічним посадником Бордо, здобув 63.5 відс. всіх голосів, проти генерального секретаря Радикальної партії, популярного журналіста - видавця Жана Жака Серван Шрайбера, який осягнув тільки 16.6 відс. голосів. Шрайбер намагався створити один опозиційний супроти уряду фронт і це йому не вдалося, а його програ внесла ферменти і в ряди його власної партії.

ЙОРДАНСЬКИЙ УРЯД ПРОГОЛОСИВ нагороду 11.000 дол., тому, хто допоможе арештувати лідера комуністичної організації Народний Фронт для визволення Палестини, лікаря д-ра Георга Габаша — повідомило бюро Ройтера з Ливану. Таку саму нагороду визначено за „голову" заступника Габаша, Навефа Гаватмеха. Габаш перебував у комуністичній Північній Кореї в тому часі, коли члени його організації схопили три пасажирські літаки над Европою і, через день, четвертий літак над Близьким Сходом. Народний Фронт для визволення Палестини дістав зброю і гроші не так від Москви, як радше від Пейпінґу й пропаґував безкомпромісову війну проти Ізраїлю та „реакційного" режиму короля Гуссейна.

ПОЛЬЩА ЗАГОСТРЮЄ заходи безпеки проти загрози схоплення будь-котрого польського літака. За новими розпорядками пасажирам польських літаків не вільно брати з собою до кабіни літака ніякого підручного клунка, валізки чи течки і вони підлягають суворій особистій контролі, у летах над Польщею та за кордоном.

ДЕРЖАВНЕ ВІЙСЬКО КАМБОДЖІ ЗУПИНИЛОСЬ у поході до окруженого комуністичними партизанами міста Компонг Том за 87 миль на північ від столиці Пномпеню. Партизани сильно окопались біля містечка Тангкок, за 52 милі від Пномпеню. Командування військ Камбоджі не хотіло відкликати тієї військової операції, бо це було б признанням до поразки та визнанням переваги комуністичного ворога. Тому вислано додаткові війська. Збільшивши їх до 10.000. Деякі з'єднання стараються окружити 3.500 партизанів, йдучи почерез залиті водою рижові поля.

У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ АМЕРИКАНЦІ ВТРАТИЛИ знову 2 гелікоптери, при чому 5 американських летунів згинули та 5 були ранені. Число втрачених гелікоптерів дійшло до 4.060 машин. Зрештою бої у Південному В'єтнамі значно ущухли.

У ДОРОЗІ ДО ПАРИЖУ ЗНАХОДИТЬСЯ віце-президент Південного В'єтнаму, Нгуєн Као Кі, який відлетів із Сайґону почерез Японію, щоб 3 жовтня ц. р. взяти участь у великій маніфестації під пам'ятником Вашингтонові у Вашингтоні. Керівним американським колам не вдалося дипломатично переконати Као Кі, щоб не приїздив, бо своєю приявністю і промовою зробить Урядові більше шкоди, як користи, бо през. Ніксон хоче не аналізувати справу В'єтнамської війни, а відсувати її на задній плян.

Сенат схвалив 4 більйони на будівельну програму

Вашингтон. — Сенат, більшістю 59-ох до 2-ох голосів схвалив мешканевий законопроєкт, згідно з яким федеральна скарбниця мала б видати на будову домів 4 більйони долярів. Цей законопроєкт переслали до Палати Репрезентантів, де, як сподіваються, схвалять подібну суму на будову домів. Схвалений Сенатом законопроєкт переслали до Палати Репрезентантів, де, як сподіваються, схвалять подібну суму на будову домів. Схвалений Сенатом законопроєкт в дійсності продовжує теперішню будівельну програму. Згідно з цим проєктом мали б видати 2 більйони долярів на перебудову міст, 445 мільйонів на публічні доми, 185 мільйонів на субсидії на комірне і на морґеджі для родин із малими прибутками та 750 мільйонів на розбудову транспорту. Цей проєкт підтримують демократи, які поширили урядові пропозиції в цій справі. Найбільшою інновацією в новому пляні є суми, призначені на будову „нових міст", що має бути частиною широкої програми розбудови міст. Уряд президента Ніксона в засаді погоджується з цією програмою так званих „нових міст", які мали б бути поза теперішніми великими міськими метрополіями, але, з огляду на фінанси, з урядового боку не предложено Конґресові окремої програми в цій справі. Сенат призначив 25 мільйонів долярів на те, щоб можна було купити 13.000 домів, залишених власниками і незамешканих на те, щоб можна було їх так направити, що люди могли б в них мешкати.

В столиці ведуться переговори, щоб не допустити до страйку на залізницях

Вашингтон. — В останніх двох тижнях чотири разів вже мав початися страйк на деяких залізничних лініях. В столиці ведуться переговори, в яких беруть участь представники залізничних спілок і власників залізничних компаній а також представники Уряду, які стараються, щоб 11-річний спір між робітниками й працедавцями закінчився новим договором. Коли б не дійшло до порозуміння, то страйк мусів би бути загальним страйком, бо частинний страйк може заборонити суд. Спір іде про те, чи залізничні лінії мусять затруднювати так званих палячів при льокомотивах дізеля. В 1963 році Конґресовим законом скасовано було затруднення палячів, залізничники твердять, що цей закон вже втратив силу, і домагаються, щоб залізниці затруднювали палячів. В нарадах беруть участь асистенти секретаря праці В. Дж. Юзері та федеральний посередник Фред Лівінґстон. Президент Ніксон вже використав був своє право не допустити до страйку; тепер страйк міг би припинити Конґрес окремим законом.

Індекс цін збільшився в серпні на 0.2 відсотка

Вашингтон. — Статистичне бюро при Департаменті Праці повідомило, що індекс цін в серпні збільшився тільки на 0.2 відсотка, що є найменшим місячним збільшенням в останніх двох роках. Білий Дім вдоволений з цього і твердить, що це є виявом того, що Ніксонова протиінфляційна стратеґія успішно діє. В травні, червні й липні ц.р. індекс цін збільшувався на 0.4 відсотка, в квітні аж на 0.6 відсотка. Збільшення індексу в серпні спричинило подорожчання цін за працю. Член Президентської Ради Економічних Дорадників Герберт Стейн заявив журналістам в Білому Домі, що мале серпневе збільшення індексу цін свідчить про те, що спинила свій темп найбільша в останніх двох декадах інфляція. „Ми віримо, — казав Стейн, — що ми виграли бій проти інфляції". Та в Метрополітальній Нюйоркській окрузі збільшення цін становило 0.4 відсотка, а в деяких інших містах, як Чикаґо, аж 0.6 відсотка. Стейн передбачає, що продукція почне збільшуватися, а інфляція зменшуватися. Але три колишні економічні президентські дорадники Волтер В. Геллер, Ґарднер Еклі і Артур М. Окун твердять, що продовження теперішньої економічної політики приведе до економічної кризи.

ТАКСІВКА НА МІСЯЦІ

Залога „Аполло 15" оглядає вишкільний модель тієї „таксівки", якою вона послуговуватися буде на Місяці в липні 1971-го року. На фронті світлини видко цю „таксівку", а за нею місячний модуль. На світлині (зліва направо): командир Дейвід Р. Скотт, Алфред М. Ворден і Джеймс Б. Ірвін.

Зменшилися шанси збройної інтервенції Америки в Йорданії

Вашингтон. — Президент Ніксон головував в середу 23 вересня знову на двогодинному засіданні Крайової Ради Безпеки та пополудні того самого дня відбув цю порадникову конференцію з державним секретарем Вілліямом Роджерсом і секретарем оборони Мелвіном Лердом. Президент Ніксон і державний секретар В. Роджерс нараджувалися теж з британським міністром закордонних справ Алексом Даґлес-Гюмом. Американські паравштуті з'єднання, морська піхота, могутня Шоста фльота й ґіґантські транспортні літаки стоять далі наготові в ЗСА, Західній Німеччині, на Середземному морі, у Греції й Туреччині. Але загальне враження таке, що минулася вже безпосередня потреба перевести в Йорданії збройну інтервенцію. Совєтський „президент" Микола Підгорний заявив в промові на бенкеті у честь президента Індії В. В. Ґірі, що СССР впливав на Сирію та Ірак, як також на ЗСА, щоб ніхто збройно не втручався до йорданської громадянської війни. Загальниково сприйнято цю заяву Підгорного, в якій він ні назвав держав за іменем, потвердила шкоже й виразніше окрема заява совєтського міністерства закордонних справ. За газетними твердженнями — ЗСА і СССР погоджувалися, що ані не треба скликувати для справи Йорданії надзвичайного засідання Ради Безпеки Об'єднаних Націй, ані не треба, щоби всі чотири держави проголосили якусь одну декларацію, яку було б дуже трудно виstилізувати. Ця ніби співпраця між Вашингтоном і Москвою задля обмеження та проти поширення йорданського конфлікту спричинилася — твердять ґазети — до злагіднення ситуації настільки, що Сирія буцім-то відкликала свою танкову дивізію, зрештою сильно пошкоджену йорданськими літаками. Заміть збройної інтервенції Америки говориться вже тільки про евакуацію яких ста американців з Йорданії — не військом, а добровільно, спеціяльно для тієї цілі замовленим ливанським літаком. Міжнародний Червоний Хрест евакуював з Йорданії 50 закордонних кореспондентів, між ними сімох американців: вони сиділи в готелі в Аммані, з якого не мали можливости свобідно рухатися.

В Йорданії формальне перемир'я, але бої продовжуються

Каїро. — Чотиричленна арабська делеґація, яка вилетала була з столиці Єгипту Каїро до Амману в Йорданії під проводом голови Судану генерала Ґаафара аль-Німейрі, вернулася до Каїро після довшого порозуміння йорданського короля Гуссейна з палестинськими арабами. За тим порозумінням партизани мали б залишити Амман й інші йорданські міста та обмежитись до перебування в своїх таборах і прикордонній із Ізраїлем смузі та мали б визнати суверенність йорданського уряду. Зате король і його уряд визнали б Організацію для Визволення Палестини під проводом Ясіра Арафата, але не визнавали б інших партизанських організацій, зокрема Народного Фронту для визволення Палестини, яка користується підтримкою від Комуністичного Китаю. На таку плятформу порозуміння погодилися чотири члени Центрального Комітету згаданої Організації для визволення Палестини, але її голова, Ясір Арафат, здискредитував їх, бо, мовляв, вони тоді були в полоні у державного війська Гуссейна, не знали ситуації і не мали права промовляти від усіх партизанів. Король Гуссейн звільнив тих чотирьох партизанських діячів і вони вернулися з арабськими лідерами до Каїро та почали контактуватися з іншими партизанськими проводирями. Це вказувало б, що в проводі партизанського руху також нема одностайности й 7-миденна громадянська війна в Йорданії того фронту не з'єднала. До Каїро прибув король Савді Фейсал, прилетів Гуссейн, але деякі інші арабські лідери від'їхали до своїх столиць. Єгипет орієнтуючись на Москву, очевидячки не хоче загострювати ситуації до того ступня, щоб Америка мусіла переводити збройну інтервенцію. Сирія й Ірак буцім-то прихилилися до становища Москви і Єгипту й рішили активно не втручатися до справ Йорданії не так з уваги на можливість інтервенції Америки, як на загрозу офензиви Ізраїлю проти Сирії. Зате західні обсерватори не виключають, що внаслідку кривавої громадянської війни персональне становище короля Гуссейна надзвичайно захитане і що ледви чи вдасться йому врятувати престіж для себе й династії Гашемітів. Сам Гуссейн доброї думки і дав оптимістичне інтерв'ю чотирьом закордонним журналістам. Його військо нібито перемагає партизанів.

„Луна 16" мала в четвер приземлитися в Казахстані

Москва. — Офіційно проголошено, що совєтський повітряний корабель „Луна 16", який осів був на Місяці і там з допомогою автоматичного свердла та „робота" зібрав з поверхні Місяця камені, повернеться на Землю вночі з четверга на п'ятницю 25 вересня о год. 1.20 ночі східньо - американського часу (8.20 ранку східньо-европейського часу). Те повідомлення прозвучало тоді, коли „Луна 16" знаходилася за 111,000 миль від Землі. Західні коментатори звертають увагу, що це вперше Совєти згори заповіли час, коли вернеться на Землю будь-котрий їх штучний сателіт та ще й подали місце приземлення — Казахстан. Совєти, видно, переконані, що поворот „Луни 16" на Землю відбудеться щасливо і мають такі ділові дані сподіватися цього, що взяли місце запровідження дати й місця приземлення. Московські „Ізвестія" принесли велику вістку під широким написом „Місяць — Казахстан — прямий шлях". В Казахстані знаходиться центральна станиця совєтських космічних дослідів в Байконурі. Плоскі степи Казахстану добре підходять для таких експериментів, як приземлювання космічних сателітів.

20-РІЧЧЯ ШКОЛИ УКРАЇНОЗНАВСТВА В ДІТРОЙТІ

Дітройт. — (О. С.) — Музичною програмою, виконаним уривку з п'єси М. Куліша „Мина Мазайло" та Ювілейним Бенкетом відзначить Т-во „Рідна Школа", під патронатом обох відділів Українського Конґресового Комітету, 20-річчя праці Школи Українознавства, в суботу, 3 жовтня ц. р. о год. 7 вечора, в залі Українського Осередку при вул. Карпентер. У програмі виступлять Христина Липовецька (меццо-сопран), Оксана Скилакевич (фортепіян), Андрій Цап (скрипка). П'єсу „Мина Мазайло" підготувала артистка Катерина Бранка-Кривуцька.

Проф. В. Кубійовичеві сповнилося 70 років. — НТШ в Европі видало книжку „Мені 70"

Джерзі Сіті. — Після Ювілейного бенкету в Чикаґо в суботу 19 вересня ц.р., влаштованому для відзначення 70-річчя з дня народин і 50-річчя наукової праці проф. д-ра Володимира Кубійовича, голови Европейського НТШ і директора Історично-Філософічної Секції НТШ та гол. редактора Енциклопедії Українознавства — української і англомовної, Ювілят в переїзді із Чикаґо прибув до Ню Йорку й затримався тут кілька днів. В середу 23 вересня, докладно в 70-у річницю своїх уродин, проф. д-р Володимир Кубійович відвідав Головну Канцелярію УНС і Редакцію Свободи і відбув тут розмови зв'язані з остаточним оформленням випуску другого тому англомовної Енциклопедії Українознавства і потім під час обіду ділився своїми враженнями із започаткованої тепер поїздки по ЗСА. З Ню Йорку, проф. В. Кубійович виїхав до Вашингтону, де вже в п'ятницю 25 вересня відбудеться заходом тамошньої української громади бенкет на його пошану. В неділю 27 вересня він візьме участь в такому ж святковому бенкеті у Балтиморі, і потім, згідно з пляном в інших містах ЗСА і Канади. З приводу 70-річчя проф. В. Кубійовича Европейське НТШ видало ювілейну книжку п.н. „Мені 70", написану самим Ювілятом. У цій мемуарного характеру книжці проф. В. Кубійович розповідає про своє життя, насвітлюючи зокрема такі моменти, як він, народжений у напів польській родині і в цілком польському середовищі, став українцем і згодом під час студій у польському Кракові українським географом. В дальшому автор говорить про свою діяльність під час другої світової війни на становищі голови УЦК і після війни у відновленому НТШ, зокрема ж в Европейському НТШ, де він започаткував працю над Енциклопедією Українознавства — гаттейною в 1949-1952 роках, і тепер гасловою, як також дає Український Народний Союз у ЗСА, перший том якої був виданий 1963 р. і другий появляється цього року. У другій частині книжки - ще мова про наукову діяльність Ювілята: його досліди над пастушим життям у північних Карпатах і їх географію, про праці над атлясом і географію України, про досліди і праці з української демографії, статистики і картографії і вкінці про його працю над Енциклопедію Українознавства. Завершується це 134 сторінкове видання бібліографією праць проф. В. Кубійовича.

проф. д-р В. Кубійович

Українці готуються до зустрічі у Відні Верховного Архиєпископа УКЦеркви Кардинала Йосифа

Відень. — У Відні створено Комітет з представників світських і церковних українських організацій для підготови й проведення зустрічі з Верховним Архиєпископом Української Католицької Церкви Кардиналом Йосифом, який прибуде до Австрії на запрошення архиєпископа Відня кардинала Кеніґа, 26 вересня. Комітет очолив мґр. Юліян Костюк. Комітет опублікував програму зустрічі та інших активностей під час відвідин. У суботу 26 вересня Кардинала Йосифа зустрінуть вірні на аеродромі; увечері в залі Брамса — святковий концерт на пошану гостя, з участю хору церкви св. Варвари під диригуванням композитора проф. Андрія Гнатишина і оперової співачки Ірин Маланюк, о 8-ій годині — святкова вечеря. У неділю — побожа з Верховним Архиєпископом до Ґміну, де згадуни тисячі українців і де буде відправлена панахида, а в 6-ій г. вечора Первоієрарх УКЦеркви Кардинал Йосиф відправить Торжественну Архиєрейську Службу Божу в катедрі св. Стефана, в співслуженні духовенства. У четвер 1-го жовтня вранці буде відкрита виставка поштових значків з релігійними мотивами, влаштована заходом Товариства Українських Філятелістів у залі св. Томи, в манастирі оо. Домініканів, увечорі о 5-ій годині відбудеться Архиєрейська Служба Божа в церкві св. Варвари. Заповідається велика участь в зустрічах з Верховним Архиєпископом українців із столиці та сусідніх місцевостей.

Українець найменований членом дирекції великої корпорації

Мейнард, Масс. — Велика корпорація ҐайКОМП, яка проєктує, плянує, виробляє і поширює електронічні системи і складові частини для компютерів, найменувала членом своєї Ради Директорів інженера нафтової компанії Шелл Василя Полевчака, раніше з Елизабету в Ню Джерзі, а тепер з Ґюстону в Тексасі інж. Василь Полевчак належить до свого часу найбільш активних провідних діячів з-поміж народженої в Америці української ґенерації. Він свого часу очолював і був найбільш активний в Лізі Української Молоді Північної Америки, був створив танцювальний ансамбль та брав активну участь в житті своєї громади. Є членом 142-го Відділу Українського Народного Союзу.

УКРАЇНСЬКА МОВА В АЛЬБЕРТІ

Едмонтон. — В провінції Канади Алберті, густо заселеній українцями, в минулому шкільному році вивчали українську мову та десь з літератури кругло 1 800 дітей — у державних канадійських школах і кореспонденційним шляхом. З чого у Едмонтоні українську мову вивчали 240 учнів, у 5 публічних і 6 сепаратних школах, крім того 210 учнів вивчали заочно. Статистичні дані зібрав п. І. Горецький, голова Шкільного Комітету при місцевому Відділі КУК. Ще не відомо, скільки дітей і студентів розпочали в тій провінції Канади вивчати українську мову в цьому шкільному році.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1103 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Заклик до толеранції

Президент Ніксон виголосив у минулий четвер в стейтовому Кензас-університеті велику промову, в якій насправді з'ясував „абв" вільного суспільства. Вільне суспільство не може існувати тоді, коли воно тероризоване, коли кожна група, яка не знаходить послуху в більшості — хоче накинути тій більшості свою думку і волю силою. А що у вільному суспільстві ніколи не може бути повної одностайности думок, то єдиним логічним висновком є взаємна толеранція, бо коли її не буде, то буде стан перманентної громадянської війни, в якій загинуть одні і другі.

Президент Ніксон навів цілу низку страхітливих актів насильства супроти установ, організацій та окремих цілком невинних осіб, терору, джерелом якого був брак толеранції. Президент закликав виявляти найбільше зрозуміння для опозиції, але виключав вирозуміння для всіх тих, які у шантажі, терорі й насильстві вбачають тактичний засіб для ширення своєї ідеології та переведення своїх плянів. Але порушники публічного ладу завжди були і не переведуться. Не вони самі і не їхні діла такі страшні народові і країні, як страшне явище, що „модним" стало потурати шантажеві, бомбуванню установ і вбиванню людей. В отому власне духовому кліматі, в якому може зродитися сприяння злочинам з опортуністичних причин, Ніксон вбачає найбільше лихо і найбільшу загрозу для Америки.

Тому, що виконавцями злочинів є здебільша молоді люди і що серед високошкільної молоді народились різні організації, які проповідують насильство як найдоцільніший засіб для переведення „змін" — і тому врешті, що й свою промову Ніксон виголошував на терені університету, він логічно торкнувся й заворушень на терені високих шкіл. Ніксон підкреслив, що годі скидати вину за продовжування тих заворушень на державний адміністраційний апарат, на Уряд і його органи. Лад на терені високих шкіл повинні зберегти в першу чергу їх адміністрація, їх професура і проводи їх студентських організацій. Вони в першу чергу покликані для того, щоб протидіяти деструктивним силам, які націлені на знівечення цілої системи американського високого шкільництва, на знівечення безцінної вартости великих високошкільних закладів.

Це була першорядна, мудра, глибока промова. Було б трагедією, якби вона залишилася ще одним голосом вопіющого в пустині.

Вибори — наша справа

3-ій листопад уже не за горами, і видно вже виразно виборчу стратегію обох головних американських партій. По республіканському боці наче прапорним мужем є віце - президент Спіро Еґню. Він — найбільш бажаний промовець на 100-доларових бенкетах для збирання виборчого фонду Республіканської партії. Його останні виступи вже дещо лагідніші тоном і змістом. Безкомпромісовим він залишився тільки супроти „радикальних лібералів", якими вже не утотожнює всіх демократів. Так і видно, що Білий Дім і провід Республіканської партії будують свою силу на „мовчазній більшості" з-посеред суспільної середньої верстви, на „сірій людині", на „призабутому американцеві", без уваги на його формальну партійну приналежність. Зрозуміло: республіканські кандидати не всилі виграти виборів без підтримки збоку частини демократів. Тавруючи „радикальних лібералів", Спіро Еґню має на увазі й деяких республіканців, як ось, наприклад, нюйоркського сенатора Чарлза Ґуделла. І тому — за твердженням газет — шанси вигри Ґуделла дуже малі.

Демократи не мають тепер ніякого „прапорного мужа". Після трагічного епізоду, коли в автомобілі сен. Едварда Кеннеді втопилася Мері Копечне, він утратив свою популярність, хоч вірогідно ввійде знову до Сенату зі свого, Массачусетського стейту. На перше місце висунувся сенатор Едмунд Москі з Мейну, людина теж „середини", якої не можна зараховувати до лівих лібералів. Зрештою, коли республіканці підносять заслуги Ніксона у відкликуванні військ з В'єтнаму, у пануванні над ситуацією внутрі і назверх, у відповідальному державному проводі, то демократи таврують республіканців за зріст дорожнечі, за безробіття, за нездібність розв'язати позитивно будькотру велику проблему.

Широкі кола американських виборців — виборами не цікавляться. Такої апатії вже давно не бувало. Це поганий симптом. Апатія — заперечення суспільної активности. Можна бути невдоволеним, але не можна вирікатися бажання направити те, що не добре. Тому треба цікавитися виборами, як великою подією в житті держави. Це стосується зокрема й особливо нас, українців, які повинні активізуватись в американському житті. Критерієм підходу до окремих кандидатів повинно бути їх відношення до Москви, до комунізму, до проблеми уярмлених народів. Американські вибори є також нашою справою!

ДВОСІЧНИЙ ЕКСТРЕМІЗМ

Єгипетський президент Нассер і інші арабські володарі створили парамілітарний арабський партизанський рух, який охопив колишніх утікачів із Палестини, батьків і їхніх уже тепер дорослих дітей, сповнених ненависти до Ізраїлю, що позбавив їх їхньої тіснішої батьківщини, домів і всього доробку. Маючи на оці відплатну війну проти Ізраїлю, Єгипет і всі інші арабські держави слушно вбачали в отих палестинських партизанах - терористах першорядний допоміжний чинник у новій війні проти Ізраїлю. Тому вони допомогли організувати ті палестинські партизанські організації, вивінували їх зброєю, с у бвенціонували грошово. Але не передбачили, що самі створили ґрізну силу, яка може розбити одностайний арабський фронт і таким чином — парадоксально — стати своєрідним союзником, а не ворогом Ізраїлю.

Зброя палестинських партизанів виявилася двосічною тоді, коли єгипетський президент Нассер і йорданський король Гуссейн прийшли до переконання, що вигідніше їм замиритися з Ізраїлем і таким чином уможливити собі економічну відбудову країни вже з допомогою Америки, отож відірватися від повної залежности від Совєтського Союзу, аніж до безконечности продовжувати стан між війною і миром. Але з моментом, коли на овиді став мир, а не війна проти Ізраїлю, палестинські партизани - терористи стали для урядів Єгипту і Йорданії клопітливим чинником: адже вони зразу же поставилися вороже супроти всяких спроб замирення з Ізраїлем, і їхній фанатизм звернувся вже не тільки проти Ізраїлю, а й проти тих арабських лідерів, які ніби були готові виректися їх, „продати" їх, палестинців. Бо палестинські партизани, політичні екстремісти, відкидають всякий компроміс і мають тільки одну ціль: знищити Ізраїль та з д в игнути на його місці палестинську різнонаціональну державу, з виключенням сіонізму та клерикалізму. П а л естинські партизанські організації не тільки політично, але й соціяльно екстремісти: найактивніший їх „Н а родний Фронт Визволення Палестини" одверто визнає ідеологію маоїзму і пропаґує революцію проти всіх арабських „реакційних" режимів, не тільки савді - арабського короля Фейсала, але і йорданського короля Гуссейна та „революційного" єгипетського президента Нассера.

Отож тепер маємо громадянську війну в Йорданії із розколом не тільки серед йорданських арабів, але й у всьому арабському світі. Палестинські партизани не розуміють арґументів закордонної політики, чужа їм гра інтересів Совєтського Союзу й Америки, байдужі їм також вимоги економіки Єгипту, яка рішуче вимагає — миру. Симпатії широких кіл в усіх арабських країнах, очевидно, по стороні палестинських партизанів, відважних і безкомпромісових ворогів Ізраїлю. Арабська молодь з Ливану втікає через кордон до Йорданії — битися по стороні партизанів проти війська короля Гуссейна. Ліві режими Ливану і Альжиру співчувають палестинським п а ртизанам і готові підтримати їх своїми військами. Але всі вони не рахуються з державною рацією, якою керувались Нассер і Гуссейн, коли у принципі погоджувались на замирення з Ізраїлем, торгуючись тільки за умови. Вони не рахуються також з загрозою третьої світової війни, в якій вони самі загинули б.

Характеристична прикмета палестинського партизанського руху в часі війни — його емоційність, — є найбільшою хибою у часі миру, коли треба керуватися не емоціями, а розумом. Вони ж емоційно реаґують на все, що стосується Ізраїлю. Коли Америка є за збереження ізраїльської держави — то, значить, Америка є їх ворогом. А що не слід лякатися ніяких ворогів, а керуватися тільки наказами арабської правди, як її розуміють палестинські екстремісти, — то й вирішили ті партизани показати „п'ястук" всьому „імперіялістичному" Заходові — схопивши протягом одного дня три західні пасажирські літаки і через два дні ще четвертий. Вони не бояться наслідків такої провокації і не дбають, що дискредитують тією дією арабські держави — Єгипет, Ливан, Йорданію — в очах міжнародного світу, як нездібних контролювати свої терористичні організації. Нова спроба короля Гуссейна привернути авторитет йорданській державній владі зустрілася з таким спротивом збоку партизанів, що вибухла громадянська війна.

Тому американську пресу оббігла стаття - коментар, датована в Каїро, п. н. „Партизанський рух — найбільша загроза для арабів". Такий парадокс став можливим тільки тому, що легкодушно породжено екстремізм, як політичну силу, і потуралося тій силі доти, аж поки утрачено над нею контролю і вплив.

ЗАСЕКРЕЧЕНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

Московська преса з 17-го вересня принесла повідомлення, як дотепер — найбільш неясне й покрите таємницею. Идеться пра якогось „небезпечного злочинця", затриманого за невідомих обставин і в невідомому місці в Совєтському Союзі. Вістка надрукована під наг. „Нагородження": „Указом Президії Верховного Совєта СССР за відвагу і самовіддані дії, вчинені під час затримування небезпечного злочинця, старшого слідчого Прокуратури Круглякова Ю. Н. нагороджено орденом „червоної зірки". За боротьбу з кримінальними злочинцями та бандитизмом в СССР не нагороджують такого типу орденом.

РОСІЙСЬКИЙ ФАШИЗМ

Гітлер плянував здобути для Німеччини так звані східні простори, бодай по Волгу, дещо в Африці і контролювати Европу.

Сталін та його вихованець Брежнєв пішли далі. Використовуючи то марксизм, то панславізм, то гасла про „світовий мир", Москва намагається проникнути всюди, як не збройно, так ідеологічно, навіть культурно, бо вона завжди намагалася проникнути туди, де є нерішучість або непевність. Озброєна першоклясною технікою совєтська армія, за рахунок постійного зубожіння й животіння населення, готується на далеко ширший підбій, ніж то плянував гітлерівець число один. Щоб зліквідувати потенційно небезпечний внутрішній фронт з поневолених націй, ЦК КПСС заповзявся провадити дотепер не чувану навіть за царських часів русифікацію не росіян. Коли б виховання „совєтського человєка", під яким треба розуміти людину російської мови, культури й патріотизму, Москві дійсно вдалося, то совєтська Росія, що є прямим продовжувачем імперії Романових, дійсно могла б показати світові, що означає „русский дух".

Війна проти народів в СССР триває у різних площинах і плянах. Вона необхідна для Росії, як імперії і як потуги, що наважилась піти врешті-решт на п і д биття світу, а не якогось одного континенту. Спротив не російських народів донині є занадто великим, щоб у СССР нарешті проголосили давно леліяну в Кремлі мрію про „нову конституцію", за якою були б навіть формально зліквідовані „републіки". Однак, підготова до того триває, одне за другим ліквідуються й паперові міністерства в Україні, Білорусі й інших країнах - поневолянках. Годі знайти навіть у Києві українські підручники на початку навчального року — але такими, російськомовними, залиті всі книжкові ринки. Дотепер в Україні підручники видавало в-во „Радянська Школа", нині вже не ховаються, що й видавництво „Просвещение" друкує мільйони підручників для України.

Російський фашизм червоного кольору, прикриваний димовою заслоною, задля світового експорту московської „революції", комуністичних гасел, означає не лише виродження комунізму. Він означає, що імперія не може довго існувати без підбоїв і наступу. Для виходу у світ треба мати запілля. Його й монтує з усіх сил Москва, коштом добробуту, свободи, мов і національних культур 110 народів та народностей СССР. Цього року, за московською пресою, видавництва СССР випустили підручники для шкіл 65-ма мовами, і діти 45 менших народів та народностей вже не побачать книжки рідною мовою. На такий світового маштабу фашистський злочин не реаґує ОН, ні ЮНЕСКО, просякнуте совєтськими аґентами, ні Комітет Нобелівських премій, ні світовий ПЕН-Клюб. Реаґують лише матері та батьки, які говорять і досі, хоч уже далеко не всі, до своїх дітей мовою свого народу.

Виступаючи в серпні в Казахстані, генеральний секретар ЦК КПСС Л. Брежнєв хвалився, що саме в тій азійській республіці живуть тепер „представники майже ста націй і народностей". Він сказав: „На заклик партії з Російської федерації, України, Білоруси й інших братніх республік почали прибувати в Казахстан сотні тисяч патріотів-добровільців". Брежнєв підкреслив, що Казахстан розбудовується завдяки допомозі „насамперед великого російського народу". Київська „Радянська Україна" з 29 серпня 1970 р. цитувала з промови того червоного Гітлера: „Це і є конкретне втілення на практиці ленінської політики дружби совєтських народів, ленінської ідеї інтернаціоналізму". Насправді ж це означає, що у Казахстані вже менше казахів, ніж чужинців; ту азійську країну обертає Москва в країну з слов'янським, головно російським населенням; сотні тисяч не росіян і їхніх дітей призначені там на російщення, бо казахську мову викладають лише в далеких селах для пастушків, а все провадиться російською мовою.

Шовіністично - московський розгул в СССР уже давно перейшов будь - які межі. Ще Сталін проголосив тост „за великий російський народ" після другої світової війни; Хрущов запровадив „реформу" в шкільництві, щоб російщити дітей; Брежнєв вихваляє „великий російський народ". У московському журналі для еміґрантів, „Родіна" ч. 3/1970 р., вихваляється співаків Ольгу Воронець та Г. Пономаренка, що виконують „русскіє народнє песні". В тому ж числі вміщений довгий вірш, і ось уривок із нього:

... По русским обычаям,
только пожарища,
По русской земле
раскидав позади.
По русски рубаху
рванув на груди...

[redacted]

За русскую землю,
где я родился,
За то, что на ней
умереть мне завещено,
Что русская мать
нас на свет родила,
Что, в бой провожая нас,
русская женщина
По русски три раза
меня обняла...

Пресовий орган ЦК КПСС „Правда" з 17 вересня ц. р. опублікувала вістку „Славетні сторінки історії" — про святкування 225-річчя з часу народження царського „полководця Міхаїла Іларіоновича Кутузова", який мав подвійне прізвище, Голєніщев - Кутузов. У зв'язку з цим „совєтським святом" відбуваються доповіді, відкрилась велика виставка в музеї - панорамі „Бородинський бій" тощо. „Правда" називає царського загарбника Кутузова „видатним полководцем, педагогом і державним діячем", а згадана виставка мала б розповідати про „безприкладні подвиги російської армії, про нечувану витривалість і героїзм російських солдатів".

Опанована видивом підкорення світу і задля здійснення цього супер - гітлерівського пляну, Москва нищить народи не лише в самому СССР, давить танками чехів та словаків, шле зброю до В'єтнаму та арабам, як і піддурюваним „комуністичним ученням" повстанцям у країнах Південної Америки. Червонофашистська Росія проникла в ОН, у безліч комісій тієї безсилої світової організації; у Москві й на території СССР провадяться мало не кожного тижня з'їзди, семінари, симпозіюми, наукові засідання — на світову міру. Идеться про викладачів російської мови в країнах вільного світу, про МАПРЯЛ? — вже їхній з'їзд відбувається в Москві; про Міжнародне музейне Товариство? — вже конференція з Москві!; про світовий з'їзд економістів? — уже конференція в СССР. Голова ЮНЕСКО Рене Майо літав минулого тижня з Парижу до Москви, щоб нарадитись, як діяти в ЮНЕСКО так, аби СССР був задоволений...

Вільний світ продовжує далі небезпечну гру „в рукавичках" з вогнем, що назовні зветься „світовою системою соціялізму", а на практиці означає — з російською шовіністично - агресивною імперією. Треба Росії забезпечити проти Китаю західній кордон у Европі? — вже Західня Німеччина укладає договір з Москвою. Треба Росії сотні тисяч авт? — уже італійська фірма поспішає їх над Волгою випускати під назвою „Жиґулі". Потрібні Росії заколоти, вибухи бомб, кров на вулицях міст вільних країн світу? — вже є заколотники, і то переважно недосвідчена молодь, якій ніхто не розповідає, що таке насправді Совєтський Союз, які його пляни, які його заміри, як живе його населення? Ще й досі пересічна західня людина не може відрізнити росіянина від не росіянина. Перегляньмо п і д ручники для американських шкіл, і побачимо, як у них „Росію" суґерують американській дитині змалечку.

Звичайно, є й позитивні прояви. Відважна жінка і голова держави Голда Меїр заявила Москві: „Заберіть геть свої ракети з-над Суезького каналу". Покинутий владою й навіть нашими людьми напризволяще в Канаді науковець Б. Доценко попереджає народ Канади, щоб не вірив словам большевиків. Якщо письменники не мають нагоди частіше втікати з СССР, то більше нагоди мають музики й балерини, які відмовляються звідси повертатись „на родіну". Прем'єр вільного Південного В'єтнаму бажає приїхати до ЗСА й промовляти до американського народу про боротьбу проти аґресора до повної перемоги над „комунізмом" — але ліберальна преса вільного світу вже кричить, що та

(Закінчення на стор. 3-ій)

ВИДАВНИЧА ПОЛІТИКА В УКРАЇНІ

Видавництво „Международная Книга" в Москві видало каталог „Газеты і журналы СССР на 1970 год", які можна передплачувати з-за кордону.

В каталогу подано такі наукові журнали, що виходять українською мовою: „Будівельні матеріяли і конструкції", „Г е о л огічний журнал", „Дошкільне виховання", „Економіка України", „Механізація сільського господарства", „Мікробіологічний журнал", „Мовознавство", „Мистецтво", „Народна творчість і суспільство", „Наука і суспільство", „Легка промисловість", „Лісове господарство, лісова, паперова і д е ревообробна промисловість", „Харчова промисловість", „Педіятрія, акушерство та гінекологія", „Радянська школа", „Радянське л і т ературознавство", „Радянське право", „Соціялістична культура", „Тваринництво України", „Український математичний журнал", „Українська мова і література в школі", „Український біохімічний журнал", „Український ботанічний журнал", „Український фізичний журнал", „Фармацевтичний журнал", „Фізіологічний журнал".

Російською мовою, згідно з каталогом України, виходять такі журнали: „Металлургическая и чорнорудная промышленность", „Механизация и автоматизация управления", „Нефтяная и газовая промышленность", „Технология и организация производства", „Химическая промышленность У к раины", Энергетика и Электрификация", „Нейрофизиология", „Офтальмологический журнал", „Проблемы прочности", „Промышленное строительство и инженерные сооружения", „Строительство и архитектура", „Теоретическая и экспериментальная химия", „Уголь Украины", „У к р аинский математический журнал", „Украинский физический журнал", „Украинский химический журнал", „Физико - химическая механика материалов", „Физиология и биохимия растений", „Цитология и генетика", „Экономика Советской Украины".

Отже, на всіх 46 наукових періодичних публікацій аж 20 друкуються російською мовою.

До того ж обсяг заінтересування всіх друкованих українською мовою журналів є більш місцевого характеру, а наукові журнали видавані російською мовою всі до одного можуть інтересувати світову науку.

І ще одно: в Україні видаються паралельно українською та російською мовами журнали з тієї самої ділянки: математики, фізики, економіки України і ін. Поцо така дивовижа? Хто кому тут концесії робить: українці росіянам чи росіяни українцям?

Коли УССР є українською республікою, як твердять її апологети, то нехай в першу чергу її наука показується світові в українській формі.

абв.

КВІТИ НА БАГНІ

(Післявакаційний лист)

Дорогий Друже!

Ще пригадується мені наша зустріч у нюйоркському готелі, на 42-ій вулиці, де колись була головна квартира Айка перед його виборами на президента. Це, здається, було так давно. Ти, як перелітна птиця із півдня, прилітаєш раз на рік до наших прекрасних берегів, понад бурхливі, забруднені води нюйоркської гавані і приносиш із собою мелодію самби, новини з різних місць земної кулі, які ти відвідуєш, і той притаманний тобі ентузіязм та віру у поступ, у нове покоління.

Цим разом, сидячи опівночі у готелевому барі, ми обмінювались в р а ж еннями втомлено, прилетівши один із заходу, другий зі сходу. Ти розказував про екзотичні для мене міста: Лос Анджелес, Лас Веґас, Чикаґо, і твій молодечий ентузіязм, як завжди, дивував мене. Твоє захоплення новим театром, новими виставами, які ти бачив: „Гейр" (Волос?) у Ню Йорку на Бродвеї і „О. Калькутта" у Лондоні, спонукують і мене зацікавитися ближче цим новим мистецтвом. Може ти маєш рацію. Може є щось нове, цікаве і незвичайне у тому ферменті серед молоді світу, молодого покоління. А може, як психіятр, ти маєш більше зрозуміння і вибачення до всього, що діється тепер у світі.

Було вже поза північ, і кельнер вдруге приніс жовтозабарвлену воду в склянках. Треба було прощатись. Наша розмова зійшла на рідні терени Союзівки, де на дитячому таборі цього літа була твоя Христинка. І, виголосивши похвалу на честь мого приятеля, незаступного Володимира Кваса, ми розсталися. Я обіцяв написати тобі про свої вакації і про своїх дітей. Роки йдуть так швидко, і наші діти ростуть як американський процент.

Отже, хочу розказати тобі про нову породу молодих козаків, пластове новацтво, про їх пластове життя, пригоди та забави. Серед бурхливого життя мільйонового міста наш пластовий улад — мов Ноїв ковчег, що несе понад мілинами і підводними скелями нашу молодь — на ясні зорі, тихі води, у світ веселий...

На українському Давнтавні Ню Йорку, на розі 2-ої Евеню і Дев'ятої вулиці стоїть наш Пластовий Дім. Придбаний великим коштом та енерґією пластунів і прихильників Пласту, перебудований усередині і відновлений ззовні. Ти пригадуєш напевно наріжну кам'яницю, яку ми бачили з вікна „Орхідеї" минулого року. Пластовий Дім — центр і база нюйоркського Коша і Станиці. (Не знаю, чи розумієшся ти на організаційних нюансах, це одним словом центр праці пластунів). Новацтво, юнацтво, старше пластунство. Пластовий сеньйорат і врешті Пластприят.

Я належу до останньої групи і до... першої. Кожної суботи вранці запрягаю свого норовистого лошака („мустанґа") і в-йоо!.. везу своїх новаків попід Істрівером на рідний Давнтавн. Аа! Уже видно здаля сині хмародери (чи хмародряпи, за проф. Чапленком?), вже видно сірий дим та бензинові випари, вже легені чують запах двоокису вуглецю. Ми на Сьомій вулиці.

Вранці українська школа в будинку школи св. Юра, а вполудне Пласт. Новацькі гуртки відбувають тижневі сходини, пластові заняття, гри й навчання. Хлопець у гуртку „Лиси", а дівчина в „Конюшинках". Сьогодні вони червоні щічки, веселі топаришки, ліричні „Конюшинки", а завтра будуть з них грізні „Ті, що греблі рвуть"! Або мій новак—розігрітий, засапаний від короткого боксерського матчу у коридорі — біжить на другий поверх, щоб здати перед братчиком пробу вмілости філателіста чи санітара першої допомоги, чи автового механіка. Чи може водія авта (він щоденно їздить автом власної конструкції у підвалі вілли!), чи летуна, хороброго капітана з 747? Пластова романтика, що починається з новацької дитячої фантазії.

Роки йдуть, роки біжать так швидко. Новаки і новачки ростуть на очах. Сходини, заняття, відправи з нагоди національних і пластових свят, прогулянки, пластові концерти, хори, забави, та Весни, Ялинки, Миколайки, Свічечки, Свячене, пласки, Свічечки, Свячене, пласмаскаради і спорт, і знову поважні гутірки про князів та гетьманів. Чи ти знаєш, що пластовий братчик (тобто пластун-юнак, опікун і виховник новацького гуртка) випередив мене і перший розказав моєму синові про князів Олега і Ігоря? Я ще до сьогодні винен йому подяку.

Всі батьки пластунів, новаків і юнаків, знають вартість цієї організації і цінять працю проводу та виховників. Це не трафарет, що Пласт і Пластприят — одна родина. Це щось більше: це духова змова, ідеологічна змова на наші діти. Змова — виховати їх на прямолінійних мужів сильних характерів і на свідомих українців. В сьогоднішньому світі це не абияка штука. Лишаючи бомбастичні фрази набоці, все зводиться до цієї засадничої речі. У нашій розмові ти згадував про декого з наших знайомих, і не міг зрозуміти, чому їхні діти не знають ані слова по-українськи, і батьки, не вміючи знайти „спільної мови", м у с я т ь вживати словника в розмовах з власними дітьми. Я тебе запевняю, що тієї „прірви поколінь" у тих людей не було б, якби вони свого часу возили своїх дітей не на різні Флориди, а у зелені гори, на пластові табори.

Широкий Гудсон тече до океану між двома масивами гір: Кетскіл і Пікскіл. Там, на лівому березі, біля Албані — простягнулись пластові гори, а на них пластовий табір „Вовча Тропа". Щосуботи валки авт сунуть шляхами в ту пластову сторону. Батьки їдуть відвідувати таборовиків. І тоді й їм легені розширяються вільніше. Свіже гірське повітря, ліси і пластові прапори на трипалях. П р и г а дується карпатське небо, верхи у сонці і шум Лімниці. Різнокольорові прапорчики гуртків і написи високо на брамах: табір новаків „Наша мрія", а оподалік на поляні табір новачок: „В гостині у лісової мавки".

Рік за роком велика таборова оселя розбудовується, прибувають нові будинки-курені. Багато праці вкладають виховники і провід. Можеш уявити собі великий день для новаків — День Новака і День Новачки. Пісні, гри, народні танки, дефіляда. Як гірські квіти, червоніють народні строї новачок, гордо маршують малі козаки з дерев'яними крісами. А попереду отаман-командант новацького табору, невтомний виховник, старший пластун Сірий Орел.

Пам'ятаєш, друже, Реґенсбурґ? Пам'ятаєш актора театру Блавацького в п'єсі „Орден"? В ролі грузина „душа лубезная"? Це він веде дефіляду. Сьогодні новаки, а за рік, два чи п'ять будуть з них юнаки, буйні або мрійливі. І будуть вони співати серенад рок-ен-рол сьогоднішнім новачкам, а завтра красуням.

Кого там не зустріти в неділю на Оселі, біля чудової бойківської церковці на узліссі! Ось поет Слєбо Т., що стоїть із сином-юнаком під добрим вусом. С т р о к а т е вбрання поета, зелене, смарагдове і жовтий кашкет співають одну на честь молодости. Ось заслужений сеньйор-лікар, д-р Мирон З., що добровільно зголосився і провадить а м б у л я торію. (Його мій син називає: голова, бо доктор був довго го-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Ректор УВУ в столиці українців Канади

Вінніпег. — Відбуваючи офіційну подорож по Америці й Канаді, ректор Українського Вільного Університету проф. д-р Володимир Янів, прибув 2-го квітня до столиці українців Канади — Вінніпегу й перебував тут до 4-го квітня. В четвер він відвідав Манітобський університет, а закрема Департамент Славістики, де мав зустріч із його професорами. Опісля узяв участь у прийнятті в Колегії св. Андрея, де познайомився з професурою, студентами й запрошеними гостями з міста. Ввечері цього дня відбулося зібрання алюмнів і прихильників УВУ в домі панства Білашів, в часі якого реактивовано „Т-во Прихильників УВУ" під головуванням д-ра Ю. Чубатого та зорганізовано „Алюмнат УВУ" під кермою проф. І. Ґерус-Тарнавецької. В п'ятницю вранці д-р Янів мав інтерв'ю в радіо СБС, опісля відвідав Митрополита Максима Германюка, редакції чотирьох українських часописів у Вінніпегу та був прийнятий Президією Комітету Українців Канади. Вечері того ж дня відбулася зустріч з українським громадянством в „Домі Науки" УВАН, якою проводив д-р М. Марунчак. Українські установи склали свої пожертви на цілі УВУ; найбільшою з них була пожертва Кредитівки „Карпатія" в сумі 100 дол., яку передав гостеві п. Іван Шкварчук, управитель „Карпатії". В УВАН вітав ректора проф. Яр. Рудницький, віце-президент УВАН у Канаді. Після Зустрічі відбулося чайне прийняття заходами Комітету Українок Канади під головуванням пані М. Рослицької. В суботу 4-го квітня ректор мав зустріч із українськими студентами в „Домі Науки" УВАН, а після обіду з пластовою молоддю. Ввечері він відїхав до Торонта, згідно з наміченим пляном подорожі. Крім університетських він полагоджує теж справу Української Наукової Ради у Вільному Світі, започаткованої, як відомо, в 1967 р. з нагоди СКВУ, передбачаючи її з'їзд в 1971 році з нагоди „золотого ювілею" УВУ в Мюнхені, де вона має знайти своє завершення.

КОМУНІСТИЧНИЙ КИТАЙ ПЕРЕВЕДЕ 1 жовтня ц. р. новий штучний атомовий вибух — твердить японська розвідка. Це станеться з нагоди комуно - китайського національного святкування.

Концерт церковної музики

Дітройт. (В. Н-вич) — Для допомоги жертвам землетрусу серед українців у Югославії відбувся тут, в залі Чедзей Гайскул 19 квітня концерт п'яти хорів українських католицьких церков, з почесним Комітетом у складі монс. о. М. Бохневича, ігумена о. І. Лотоцького, о. І. Прокоповича, о. І. Лазара і о. Я. Барнича з великим Діючим Комітетом на чолі з п. З. Василькевичем.

Після відспівання П. Новохатського „Отче наш" хором церкви Непор. Зачаття з прекрасним сольом В. Кучера, концерт відкрив монс. о. Бохневич, ініціятор цього Свята церковних пісень. Він представив трагедію, що спіткала нащадків наших поселенців в Югославії внаслідку землетрусу. Щоб помогти їм у недолі, рішено влаштувати концерт заходом усіх наших церков Великого Дітройту. Звичливе відношення всього духовенства та співаків дало змогу цей замір виконати.

Відтак хор церкви Непор. Зачаття під диригентурою Я. Филипова проспівав Кошиця „Діво Мати", Кожний дальший хор, що появлявся на сцені, виконував по 2 церковні пісні, вибрані з багатої вокальної скарбниці. І так хор Неуст. Помочі, дир. Я. Колтик, проспівав псальм Бортнянського „Сей День" і М. Вербицького „Хваліте", хор св. Михаїла, дир. Ольга Соловій, — М. Федорова „Богородице Діво" і О. Кошиця „Кант до святої Богородиці"; хор св. Івана Хрестителя, дир. К. Цепенда — М. Леонтовича „Ой зійшла зоря" з солями Є. Федака і М. Білинської та Т. Архангельського „Помилуй нас, Господи" та врешті хор св. Йосафата, дир. О. Хміль виконав А. Гнатишина „Через поле" і Д. Бортнянського „Угамуйтеся" Відчувалось солідну підготову співаків до виступу, що був наче б то конкурсом усіх п'яти церковних хорів. Співаки всіх цих хорів виступили ще на закінчення концерту спільно з трьома піснями. Це були „Велія слави Єго" Д. Бортнянського, „Владико неба і землі" С. Гулака - Артемовського зі солями Р. Катинської, Х. Липецької і О. Хміля та „Боже великий, єдиний" М. Лисенка. Сила цього збірного хору, що ним диригував проф. К. Цепенда і до складу якого увійшло 164 співаки, була могутня і захоплювала незрівнаною красою та майстерним виконанням.

Поміж виступами хорів були ще інші точки Концерту, а саме солісти, гра на фортепіяні і мандолінова оркестра. Відома з самостійних концертів Христя Липецька виконала „Богородице Діво", А. Гнатишина дуже гарно своїм звучним меццо-сопраном. Також Олег Хміль молодий тенор, викликав глибоке почуття побожности своїм сольом „Діво Маріє" При фортепіяні були Ольга Соловій і Ліда Соя. Шопена „Ноктюрн Є-Флет" і Бетговена „Сонату ін Д-мажор" передала на фортепіяні М. А. Джазвяк, виявляючи технічну вправність. Добре звучала велика мандолінова оркестра молоді; з якої зробив дир. Цепенда вже рутинованих грачів. Але „Пісня до Преч. Діви Марії" була гарна, зате дві народні пісні могли не бути, дарма, що в одній був дует таких обдарованих співаків, як Липецька і Хміль. Раз тому, що своїм характером не дуже гармонізували з церковними піснями, а друге, що перетягнули довше концерт, який і так триває задовго.

На закінченні виступив голова Діючого комітету п. З. Василькевич і подякував диригентам і хористам, солістам, акомпаніяторкам, музикантам і публіці, яка заповнила вщерть залю і помогла українцям, жертвам землетрусу в далекій Югославії.

ВИСТАВКА ГРИГОРІЯ КРУКА В ЮГОСЛАВІЇ

Дубровнік. — У м. Дубровніку в серпні - вересні ц. р. відбувалась виставка скульптур відомого українського мистця Григорія Крука з Мюнхену. Виставку було влаштовано заходами проф. Томіслава Суляка, директора мистецької ґалерії в Дубровніку. „Християнський Голос" у ч. 31/1970 інформував з Мюнхену, що виставка творів мистця Григорія Крука має незабаром відбутися і в ЗСА, в Чикаґо.

Відбулися зустрічі дружинників СУМ

Чикаґо (П. Ч.) — в суботу і неділю, 29 і 30 серпня ц. р. на оселі СУМА в Барабу, Висконсин, відбулася Перша Зустріч Дружинників СУМА-а з гостями—дружинниками европейських країн. Зустріч підготовляли й переводили Міжосередкові Дружини СУМА Суспільників „Сибірські вовки" та Суспільниць „Карпатські Громи", які вибрали команду в складі Мирон Куляс — командант, Ярослав Верещак — бунчужний, Олесь Черень — писар, Лев Керичинський — обозний, Леся Хіч — обозна, Олесь Стрільчук — фінансовий, Оля Сорока, Роман Голяш і Роман Михайльцевич — господарчі. Ініціяторами були Головна Управа СУМА та Крайова Управа СУМ Канади. Зустріч проходила під кличем „Права Людині — Воля Україні" відмічуючи 20-річчя геройської смерти ген. хор. Тараса Чупринки — Романа Шухевича, 45-річчя оснування Спілки Української Молоді на Рідних Землях та 40-річчя насильної ліквідації її на процесі СВУ-СУМ в Харкові.

На Оселю СУМА в Барабу, Висконсин, з'їхалось 115 дружинників з цілого терену Америки й Канади та з Европи. З дальших Осередків прибули представники: з Ню Йорку, Бінґгамптону, Бофало, Лос Анджелосу і Калґарі. Ближчі Осередки, як Торонто, Дітройт, Клівленд, Парма, Міннеаполіс, Палатайн, Чикаґо й Мілвокі були заступлені численніше.

Прибули гості з Европи: Анна Ластовецька — референт дружинників Міжнародників Центральної Управи СУМ з Англії, Андрій Гайдамаха — студент славістики в Бельгії та генеральний секретар Центральної Управи СУМ., і Йосиф Рошка — студент славістики на Гентському Університеті в Бельгії та референт преси й інформації Центральної Управи СУМ, в тому співредактор „Аванґарду", що є офіціозом Дружинників СУМ. А. Гайдамаха і Йосиф Рошка також з Крайової Управи Сум Бельгії: Гайдамаха — голова, а Рошка організаційний і належать до „Римської групи" письменників. Від Головної Управи СУМА були Олесь Черень — головний булавний дружинників, Ананій Никончук — представник Президії Головної Управи, Степан Кіра і Марійка Гаврилюк. Від Крайової Управи СУМ Канади був Петро Вашук — крайовий булавний дружинників і представник Призидії Крайової Управи. Через цілий час приявні були Марійка Кульчицька від ОУМ „Пласт", Станиця в Чикаґо, представник литовських пластунів в екзилі з Чикаґо, Ярослав Березовський — голова Крайової Управи ТУСМ Америки ім. Миколи Міхновського, Степан Ґоляш від Товариства кол. вояків УПА та Головної Верховної Ради СУМ, Надія Ґоляш від Головної Управи ОЖ ООЧСУ і Роман Бігун від Українського Визвольного Фронту Чикаґо. На короткий час приїхали Представники Українського Визвольного Фронту з Милвокі: Омелян Логуш і Микола Яремко.

Після офіційного відкриття та піднесення прапорів на апельній площі, почалися ділові наради. Найбільше уваги присвячено оформленню організаційних справ Дружинників у формі Міжосередкових Дружин. Дружинники, або ці дійсні члени СУМ, що роджені й виховані на чужині, від років 18 до 35 повинні перш за все працювати по Осередках, а крім цього в окремих міжосередкових (евентуально міжкрайових) Дружинах після особистого зацікавлення. До тепер заплановано п'ять родів Дружин: 1. Суспільників, 2. Культурників, 3. Виховників, 4. Міжнародників та 5. Фізкультурників. Про Міжнародників зреферувала Анна Ластовецька з Англії. У висліді створено ініціятивну групу в Америці. Про Дружину Суспільства СУМ „Сибірські Вовки" звітували Мирон Куляс — командант, Олесь Черень — Вовча Лапа, Степан Ґоляш — Сеньор Дорадник. Про Дружину Суспільниць СУМА „Карпатські Громи" звітували пд. Оля Сорока — командант і Надія Ґоляш — сеньор дорадник. Обидві Дружини мають свій крайовий осідок в Чикаґо. Про Дружину Виховн. доповідь Ігор Цішкевич з Клівленду, а дуже обширно представис напрямні праці Дружини Культурників „Шістидесятників" Володимир Курило з Біґгемптону. „Шістидесятників" засновано напередодні Зустрічі на Оселі ГУ СУМА в Еленвіл 24-го серпня ц. р. Всі наради відбувалися у світлі Постанов IX Світового Конґресу СУМ.

В суботу по полудні дружинники вислухали доповідь Ігора Цішкевича на тему „Наукове переслідування в Україні Росією в шістидесятих роках". В суботу вечером відбулися „сумівські вогні", присвячені ген.-хор. Тарасові Чупринці — Романові Шухевичові та 45-річчі існування СУМ. Ватру запалили представники трьох терен; Ананій Никончук з Америки, Петро Вашук з Канади та Андрій Гайдамаха з Европи. Святочною частиною провадив Олесь Черень, а веселою Роман Голяш. Після ватри — вечірка.

В неділю рано дружинники вислухали Службу Божу, яку відправив о. Іван Олексюк, парох Свято-Михайлівської парафії у Милвокі. Про духовість дружинника доповідав А. Гайдамаха. Про „Аванґард" — журнал української молоді, його видавництво, редакцію та значення доповідав Й. Рошко, П. Башук виголосив доповідь на тему „Національне і політичне виховання молоді".

Перед кінцем дружинники оплесками прийняли виготовлені постанови і пропозиції, які представив Петро Башук. Рішили, що Друга Зустріч Дружинників СУМ Америки й Канади відбудеться на Оселі „Веселка" біля Торонто, Канада. Знесенням прапорів та відспіванням українського національного гимну закрито Зустріч.

Помер грузинський генерал

Грузини - ветерани армії Грузинської Демократичної Республіки (1918-21 рр.) влаштовують у неділю 27 вересня ц. р. об 11-ій год. ранку в українській православній церкві на 11-ій вул. 206 Схід панахиду по сл. п. генералові Георгієві Квінітадзе, головнокомандувачеві грузинських збройних сил під час незалежности Грузії, що відійшов у вічність 10 серпня 1970 р. у Франції під Парижем. Під командуванням сл. п. генерала Квінітадзе грузинська армія тричі виганяла з Грузії московсько-большевицьких наїзників. У церковній їдальні в той день буде влаштована поминальна трапеза.

У Франції несподівано помер грузинський поет і голова Грузинського Об'єднання в Сошо, сл. п. Євтихій Абуладзе. Панахиду по ньому буде відправлено в українській православній церкві Всіх Святих у неділю 27 вересня, об 11:30 ранку, в Ню Йорку: 206 Схід, 11-та вулиця.

СТУДЕНТИ В МИТРОПОЛИТА АМВРОЗІЯ СЕНИШИНА

Філядельфія. — Представників Управи Центрального Союзу Українських Студентських Організацій, ЦЕСУС-у — Осипа Рожку з Бельгії та віце-президента ЦЕСУС-у інж. Богдана Кульчицького, прийняв 16-го вересня на авдієнції Митрополит УК Церкви в ЗСА Владика Амврозій Сенишин. Делеґати інформували про працю, проблеми й завдання ЦЕСУС-у та проблеми українського студенства у вільному світі. Авдієнція тривала одну годину. Митрополит Амврозій висловив турботу за душі молодого українського покління, від долі якого залежатиме надалі доля Церкви й української спільноти у вільному світі.

РОСІЙСЬКИЙ ФАШИЗМ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

кий приїзд буде „контроверзійним"...

Немає і не може бути нічого контроверсійного в бажанні й намаганні перемогти ворога, тим більше, що той ворог дістає дедалі більший апетит вже й у світовому маштабі.

Вільний світ, здається, ще не дозрів до усвідомлення, що він має справу з полякованим під комунізм російським фашизмом. Але кожний відступ перед Москвою лише підноситиме до жахливих розмірів ціну перемоги західнього світу культури, свободи й добробуту над зсоцізовано - тюремним велетенським табором СССР — шовіністичною і агресивною Російською імпрезою.

(л. п.)

КВІТИ НА БАГНІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ловою Товариства). Ось давній знайомий Бурлака, ось Лісовий Чорт, а ось прямо старий чортяка... Знаєш, кого там я стрінув відразу? Колеґу, кума, поета і друга нашого. Він великий Комтур лицарських орденів — Цісар. Ех, зелений день на „Вовчій Тропі" навіває вовчі спомини про утрачені літа.

Дівочі курені простягнулись ключем диких гусей по краю поляни. В одному з них, на піддашші пташка звила кубелечко, і видно, як дзьобом годує малят. На веранді сидять юначки-виховниці, „сестрички", у красних гуцульських киптариках і співають під звуки гітари. Біля них малі новачки підучуються співати.

Пополудне, час дозвілля. Підходимо з сином до них. Моя мала новачка каже мені: „Тату, я люблю свою сестричку..." На те юнак під вусом: „Я люблю твою сестричку також!"

Восени почнеться новий шкільний рік для новацтва і юнацтва. А по році всі і багато нових друзів зустрінуться на таборі, у гостині в лісових мавок. Цілий рік ростуть наші новаки і новачки, мов квіти на мочарищах мільйонових міст, у кам'яних джунґлях, щоб у святоіванську ніч розцвісти буйно на зелених горах „Вовчої Тропи". (Я позичив це поетичне порівняння від Остапа О., нашого друзяки і політичного діяча, як і ти). Колись у Карпатах у Камені Довбуша він читав роман І. Зубенка „Квітка на багні" і говорив мрійно своїй знайомій: „Панно Нісю, ви — квітка на багні..."

Отож, мій Друже, як переїдеш настало до нас, у Ню Йорк, запишемо твоїх дітей у новацтво, щоб виросли з них скоби-вірли.

До побачення на друге літо, на „Вовчій Тропі"!

Твій „Сірий Хрущ"
(моє давнє пластове псевдо)

У невимовній скорботі повідомляємо всіх Друзів, Приятелів і Знайомих, що в суботу, дня 27-го червня 1970 р. в шостій год. веч., у висліді затяжної серцевої недуги, відійшов у Вічність на 72-му році життя, наш Найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО І ДІДУСЬ

бл. п. Інж.
ВОЛОДИМИР БАТИЦЬКИЙ

ОЛЬГА — дружина
доні: ЗОНЯ ПРОКОПЧУК
МАРТА ЛИШАК
зять: інж. ЯРОСЛАВ ПРОКОПЧУК
внуки: АНДРІЙ
НАТАЛКА
РОМА
ОРЕСТ
ЛІДІЯ

ПОХОРОН відбувся з катедри св. Йосафата в Едмонтоні на цвинтар св. Михайла дня 1-го липня 1970 р.

У глибокому смутку сповіщаємо, що з волі Всевишнього, дня 20-го вересня 1970 р., на 78-му році свого трудолюбивого життя, відійшла від нас у Вічність

наша Найдорожча ДРУЖИНА, МАТИ й БАБУНЯ

бл. п.
ОЛЬГА З ЛУЦІВИХ ЛЕСИК

довголітня вчителька на західньо-українських землях, колишня делеґатка Жидачівського повіту на Конституційні Збори в жовтні 1918 року, бувша організаторка УСС в Косові й організаторка великої імпрези в честь поляглих Січових Стрільців у Волиці Гниздичівській.

ПОХОРОННІ ОБРЯДИ — в середу, 23-го вересня 1970 року із крипти п. Михайла Колодія й Церкви св. Петра й Павла в Клівленді на цвинтар Української Католицької Церкви св. ап. Петра й Павла у Пармі, Огайо.

Опечалені:

муж РОМАН
сини: ІГОР з дружиною ІРИНОЮ
ЛЕВ з дружиною ВАЛЕЮ й дітьми: ПЕТРУСЕМ і ВІРЦЕЮ
доня ЯРОЧКА з чоловіком МИРОНОМ і внуками: ЛІДОЮ й СЛАВКОМ
сестра ГАЛЯ КОТОВИЧ з доньми: НАТАЛКОЮ й ІРИНОЮ
братанки: БОГДАН з дружиною МАРІЙКОЮ
СЛАВКО з дружиною і
СЕВЕРИН
шваґерка ВАЛЯ ЛУЦІВ

Жертвенність громадянства на українську науку

Фундація ім. Д. Лобая подвоїлася

Поки писати про те, як прийшло до створення Фундації при УВАН, уважаю за потрібне поінформувати приятелів української науки про те, як створено УВАН в Канаді з осідком у Вінніпегу.

З приїздом до Канади сл. п. професора Д. Дорошенка в 1948 році засновано УВАН у Вінніпегу. Коли професор Дорошенко виїхав до Европи, обрано на президента сл. п. Л. Білецького. Після смерти проф. Білецького президентом став проф. Яр. Рудницький, а тепер є президентом д-р М. Мандрика.

Довший час УВАН приміщувалась в будинку українського Народного Дому, а в 50-річчя Академії Наук в Києві в 1968 році проф. Яр. Рудницький набув своїм коштом гарний будинок під числом 221 Флора Аве. у Вінніпегу 4, Ман., вартости 25 тисяч доларів і недавно передав його нотаріяльно в завідування УВАН. В цьому будинку приміщується УВАН і Наукова Рада, а дім називається „Дім Науки". В цьому будинку відбуваються наукові дискусії, семінари і доповіді.

УВАН в ЗДА діставав субсидії, а УВАН в Канаді від самого початку свого існування опирається на власні сили, завдяки фінансовій і моральній допомоз українського громадянства в Канаді. Щоб це не виглядало на хвальбу, то зазначую тут, що навіть Королівська Комісія двомовности і двокультурности на ст. 219 четвертого тому подає високу оцінку УВАН. Тому, що УВАН не мала ніякої допомоги від інших, не тільки чужих, але й українських фундацій, фундація УВАН мусіла бути створена не для конкуренції, а для самооборони української культури в Канаді.

Вже оце звідомлення с доказом, що УВАН займається культурно - науковими справами. УВАН своєю працею здобула собі престиж серед співгромадян інших народностей Канади.

Щоб можна змінювати свою працю, то для цього й започатковано Фундацію при УВАН. Першим фундатором був сл. п. Д. Лобай, який у своєму завіщенні записав свою спадщину в сумі трьох тисяч доларів на цю фундацію, яка носить його назву. За два роки фундація подвоїлась завдяки людям доброї волі і приятелям науки й культури.

Дотепер склали свої пожертви слідуючі особи: Проф. Яр. Рудницький одну тисячу доларів, Михайло Політило зголосив 500 доларів. По 250 дол.: Український Воєнно - Історичний Інститут ім. сл. п. генерала Садовського з Торонта і пані Ольга Войценко. По 100 доларів: сл. п. Петро Гаврисюшин в Завіщенні, Остап Янківський, в завіщенні, п. Сорохан з Альберти, А. Кочут з Флін Флон (із збірки) і п. Трембач з Кенорі в завіщенні $92.41. Дрібних пожертв: 144 дол. З відсотків: 299.66 долярів. Загальна сума дотепер виносить близько 6 тисяч. Треба згадати, що деякі прихильники УВАН закупили своїм коштом інвентар, столи, крісла та металеві шафи для перетримання своїх документів. Одним з таких є і моя особа, де я купив шафу вартости 144 доларів і став одним з ініціяторів Фундації УВАН. Подібні купівлі устаткування УВАН зробили: Ф. Богдан, д-р М. Гуцуляк, О. Войценко, „Карпатія" — Кредитівка, Товариство Читальня „Просвіта" й інші.

УВАН є під повною державною контролею. Щоб забезпечити дальше існування, то потрібно створити Фундацію до 25 тисяч. Коли ми досягнемо цієї суми, в що я вірю, то тоді УВАН зможе утримувати „Дім Наюки" з самих відсотків, бо головний фонд Фундації є ненарушимий.

В теперішніх наших обставинах українське громадянство може дуже легко скласти на Фундацію 25 тисяч доларів і вписати своє ім'я в золоту книгу науки. При добрій волі цю суму можна легко зібрати від деяких місцевих українських установ та від поодиноких осіб тих, що дорожать українською культурою, і цим забезпечити раз на все УВАН.

Тому я, як один з ініціяторів Фундації УВАН і старий пенсіонер дозволяю собі в імені УВАН і „Дому Науки" звернутись до Вас, прийти якнайскорше з своїми датками на цю благородну ціль, яка залишиться на довгі віки для наших будучих поколінь, одним з найкращих пам'ятників величавим монументом української культури й науки для української спільноти. Така праця заслуговує від нас на щиру моральну й матеріяльну підтримку. Дорогі читачі і прихильники нашої науки, відгукніться на наш заклик. Наперед вже складаю Вам Спасибі.

В додатку додам ще й те, що в „Будинку Науки" приміщується гарний музей з різними українськими експонатами; його відвідують тисячі українців і члени інших народностей. Це гордість для українців!

З великою надією сподіваюсь Вашого конкретного відгуку і остаюсь з пошаною до всіх Вас. Один з ініціяторів Фундації ім. Д. Л.

Т. Кобзей

СПОРТ

Редагує В.Сохан

КАЛЕНДАРЕЦЬ ЗМАГАНЬ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ

„ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО СПОРТУ"

Першості СУАСТ-Схід у настільному тенісі

В суботу, 26-го вересня, в приміщенні New Jersey Table Tennis Club, при 124 Coit St., Irvington, N.J., відбудуться першості Союзу Українсько-Американських Спортових Товариств, делегатури УСЦАК на Сході Америки. Ці змагання, як і ряд попередніх спортових імпрез, присвячені 30-річчю Українського Конгресового Комітету Америки, і їх влаштовує Управа СУАСТ-Схід в порозумінні з іншими членами Конференції Українських Центральних Молодечих Організацій при УККА. Господарем змагань є УСТ „Чорноморська Січ", а їх провідником інж. Юрій Храневич, який приймає зголошення учасників телефоном на число (201) 484-5939.

В програмі цих першостей є змагання поодиноких конкуренцій в такому порядку:

Юнаки до 18-го року життя — від год. 9.30 рано.

Чоловіки до 39-го року життя — від год. 2.00 по пол.

Сеньйори від 40-го року життя — від год. 1.30 по пол.

Юначки і жінки — від 11.00 год. рано.

Подвійні гри — від год. 3.00 по пол.

Оплати від змагунів-учасників по $1.00 від чоловіків і сеньйорів та по 50 центів від юнаків, юначок і жінок. Остаточний реченець реєстрації учасників закривається на пiвгодини перед початком даної конкуренції. Всі змагуни повинні привезти з собою гумові черевики, чи капці-тенісівки.

Доїзд до залі змагань:

Автами по Ню Джерзі Стейт Парквей до виїзду на Лайонс Евню в Ірвінгтон ч. 143 (їдучи на північ), або ч. 143 А (їдучи на південь). Звідтіля по Лайонс Евню на південь до Койт Стріт і по цій вулиці на південь до дому ч. 124 Койт Стріт.

Автобусом з Ню Йорку (з Порт Оторіті Бас Термінал при 41-ій вулиці) лінією Паблік Сервіс ч. 107 до Ірвінгтону до Гров Стріт, який віддалений на один бльок від Койт Стріт. З Ньюарку зі залізничної станції Пенсилвенії автобусом ч. 8 до Гров Стріт.

М. Яворський
за Спортову Раду УККА

УСК І „ТРИЗУБ" У ПОДВІЙНИХ ЗМАГАННЯХ

УСК Ню Йорк — Джермен-Амерікен СК, мистецькі змагання „Великої Чотирнадцятки" Німецько-Американського Футбольного Союзу відбудуться в неділю, 27-го вересня 1970, о год. 1.15 по полудні на грищі Метрополітен Овал у Маспет, Н. Й. На цьому самому грищі о год. 3.00 по полудні відбудуться другі змагання „Великої Чотирнадцятки": „Тризуб" — „Дойч-унгари"

ТЕНІСОВІ ЗМАГАННЯ КЛК ЗА ЧАШУ Д-РА Я. РОЖАНКОВСЬКОГО

Внутрішньо-клюбові тенісові змагання Карпатського Лещетарського Клюбу з Ню Йорку за чемпіонат Клюбу і чашу д-ра Ярослава Рожанковського відбудуться на кортах Союзівки 3-го і 4-го жовтня 1970. Реєстрація учасників до години 10-ої рано, а вже о год. 10.30 почнуться розгри цих змагань. За точнішими інформаціями відносно цих змагань можна звертатися до ланкового тенісу КЛК інж. Петра Шиприкевича на числа телефонів: 516-575-7064 (в праці), або 516-485-1332 (дома вечором).

Досі чашу д-ра Рожанковського здобули:

Віктор Герлинський в роках 1962 і 1963.

Іван Дурбак в роках 1964 і 1965.

Зенон Матківський в роках 1966, 1967 і 1968.

Михайло Шиян в році 1969.

В цьому самому дні, починаючи від години 3-ої по полудні відбуватимуться теж внутрішньо-клюбові тенісові змагання жінок та юнаків. Всі ці спортові змагання пов'язані із Осінньою Українською Зустріччю КЛК і Товариства Українських Інженерів.

Роб

— о —

УСК — „ДОЙЧУНГАРН" 7:1

На тиждень перед початком сезону футболісти УСК у Ню Йорк розіграли четверті тренінгові змагання, цим разом із молодими скорими німцями дружини „Дойчунгарн". УСК у зміненому складі розгромив суперників після гри у скорому темпі та на високому рівні. У цих змаганнях заре презентував УСК свою найкращу лінію нападу із здібником Мфумом, та добрими криловими Шудлом і Брустером (ч. 11). Також добрий змагун МекКуллі повернувся до УСК-у із „Айнтрахту". В другій півгрі заграв на правій обороні Ю. Смага, який до свого опанування м'яча повинен придбати кондицію, що її мав раніше перед відходом до війська. Численні глядачі — симпатики УСК-у повернулися зі змагань вдоволені добрим складом УСК-у, який виявився належно підготованим до мистецьких гор „Великої Чотирнадцятки" НАФСоюзу.

УСК — ЕЛІЗАБЕТ 1:0

Ню Йорк, 20 вересня. — Перші мистецькі змагання нового сезону „Великої Чотирнадцятки" Німецько-Американського Футбольного Союзу закінчили футболісти УСК-у скромною перемогою над сильним суперником Елізабет СК, минулорічним чемпіоном ЗСА. Переможні ворота стрілив В. Мфум, який прорвався через сильну оборону німців і, змилившu воротаря, післав м'яча в сітку німців на 17-ій хвилині зустрічі. Змагання велися цілий час у скорому темпі, при чому німці застосували після втрати воріт гостру, часами і брутальну гру. Особливо змагун Елізабет Шорт інтенсивно „опікувався" Мфумом, якого він лише в першій півгрі 11 разів повалив на землю, або скочив йому на ноги.

Проведена в другій півгрі зміна і переставка змагунів виявилася некорисною для УСК-у. Напад не вів гри як цілість і змагуни його почали заскоро дефензивну гру. В переді грали лише три напасники. В цій половині мав УСК все таки три певні нагоди здобути ворота, коли треба було лише штовхнути м'яча до сітки, коли він находився на лінії воріт німців. Головна вина в цьому була змагуна Палети, який заграв ці змагання слабо, був повільним і не виявляв потрібного в рішальних моментах „тягу" до воріт противника. Найкраще заграли в дружині УСК-у: Янг, Гамілтон, МекКуллі, Брустер, в основному обороні лінії, які показалися першорядними.

Суддя Теофанес грав надто виразно ролю 12-го змагуна Елізабету. Він наказував стріляти вільні удари до УСК-у навіть тоді коли були фавлі змагунів Елізабету. Найбільше наглядною перевиною прогрішився суддя, коли він виключив з гри воротаря УСК-у разом з напасником Елізабету, який зловив руками воротаря УСК-у, коли він держав м'яча в руках. Але і це не дало змоги Елізабетові здобути перемогу, чи хоч би нерішену. Проти таких проступків суддів повинна Управа УСК-у рішуче протестувати, щоб припинити їх злобну сваволю.

Резерва УСК-у перемогла резерву Елізабету з рахунком 4:0.

І. Дзядів

— о —

„ТРИЗУБ" — АЙНТРАХТ 1:2

Філядельфія, 20-го вересня. — Дебют „Тризуба" у „Великій Чотирнадцятці" НАФСоюзу випав незадовільно, коли брати під увагу те, що противником „Тризуба" була дуже слаба дружина німців, а „Тризуб" здобув у минулому сезоні чемпіонат АФЛіґи, маючи перед собою значно сильніших суперників. Завела в „Тризубі" головно лінія нападу, в якій не було ніодного змагуна, який міг би здобути ворота. Одинокі ворота для „Тризуба" впали із наріжного стрілу Монтага.

Щоб дружина „Тризуба" була в належній формі, треба ще почекати декілька змагань, тому що досі мав „Тризуб" замало часу на доповнення складу після втрати Мфума і Волянова, які повернулися до своїх клюбів. Сама гра цієї першої зустрічі сезону була на рівні змагань аматорських дружин, спокійна, без непотрібної брутальности, але при кінці прибрала на скорості і цікавих моментах.

„Тризуб" грав у складі: Вальдез, Гіменез, Трик, Гофман, Конде, Мароля, Монтаг, Микицей, Вернер, Натанісль і В. Чижович. Цим змаганням приглядалося близько 600 симпатиків „Тризуба", які прийняли спокійно поразку своєї дружини, знаючи, що вже не раз „Тризуб" починав так слабо, але закінчував сезон краще.

М. С.

— о —

„ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ А" — „ІТАЛІЯ" ГАРФІЛД 2:0

Нюарк, 20 вересня. — Цінною перемогою 2:0 розпочала „А" дружина „Ч. Січі" футбольний сезон у вищій дивізії Шейфер Ліґи Ню Джерзі. Італійські футболісти, які в минулому сезоні відібрали „січовикам" чемпіонат при „зеленому столику", на грищі не змогли доказати і цим разом своєї вищости. Українські футболісти, будучи рівнорядними італійцям технічно, мали значну перевагу в швидкості і цільніше стріляли по воротах суперників. Завдяки цим якостям перша половина пройшла під знаком численних атак „Ч. Січі", одну з яких закінчив успішно В. Вільчак, здобувши першого гола в 26-ій хвилині.

Після перерви італійці розпочали гостріщу гру і енергійніше проводили акції з підворіття „Ч. Січі". Господарі продовжували свої небезпечні рейди і в 66-ій хвилині в підворітньому замішанні Л. Вільчак здобув для „Ч. Січі" другого голя. В 70-ій хвилині, після зудару крилового італійців з оборонцем „Ч. Січі" — Паньковим і короткої при цьому суперечки, суддя усунув з гри цього останнього. Тоді до кінця цих гарних і завзятих змагань ініціятиву перебрали італійці, одначе завдяки солідній дефензиві (Касіяненко-Заремба і воротар Клавс), „Ч. Січ" вдержала вислід 2:0. На вирішення в нападі господарів заслужили брати Вільчаки, які постійно загрожували воротарені „Італії" небезпечними стрілами, та Лужняк, який своєю швидкістю постійно вносив замішання під воротами гостей.

Склад „Ч. Січі": Клавс, Касіяненко, Заремба, Паньків, Дуда, Цинайко, Лужняк, В. Вільчак, М. Фарміга, Л. Вільчак, В. Фарміга. В резерві брати Іван і Петро Паливоди. Головним тренером футбольного активу „Ч. Січі" є Є. Чижович, його асистентами М. Паливода і Ю. Гординський.

В наступну суботу розпочинають свій футбольний сезон молодші дружини „Ч. Січі".

О. Твардовський

— о —

„ЛЕВИ" ПОЧАЛИ ОСІННІЙ СЕЗОН „ЛЕВИ" — ЮТС 1:1

Осінній футбольний сезон почався в Чікаго в неділю, 23-го серпня. В цьому дні перша дружина „Левів", чемпіони весняного сезону Першої Дивізії та чемпіони СУАСТ-Північ і УСЦАК, зустрілися зі скорою дружиною сербів з Калюмет Парку. Суперники, яких змагання бували не раз бурхливими та часто незакінченими, поділилися цим разом точками нерішеної 1:1. Одинокі ворота для „Левів" стрілив Сергій Аріяс на 24-ій хвилині гри високим стрілом попри стов. Серби вирівняли на 62-ій хвилині, майже таким самим стрілом. Напад „Левів" не використав цілого ряду ворітних нагод, а саме Ноги, Євгена Мишалова, Шлапака і Сергія Аріяса. Врятування одної точки „Левів" треба завдячувати знаменитій грі воротаря Ореста Банаха (його бистра оборона стрілу з двох метрів на 83-ій хвилині) і Миколи Іваника на середній помочі.

Склад „Левів": Банах, Медина, Еліяшевський, Козій, Іваник, Рамон Аріяс, М. Нога, Сергій Аріяс, Вадим Мишалів, Шлапак, Євген Мишалів, Яворський.

Резерва „Левів" перемогла у передзмагу резерву „Ютс" з рахунком 2:0 зі стрілів Гординського і Латіяса.

„ЛЕВИ" — „ВІСЛА" 5:0

У других змаганнях осіннього сезону „Леви" перемогли легко польську „Віслу", при чому гра велася чисто та в приязній атмосфері. Ворота для „Левів" стрілили: Євген Мишалів 2 (другі з подачі Яворського), Нога 2 (другі зі сольової акції), та сам Яворський. Суддював Сото.

Склад „Левів": Банах, Медина (Яворський), Еліяшевський, (Козій), Рамон Аріяс, (Латіяс), Іваник, Гординський, Нога, Сергій Аріяс, Вадим Мишалів, Яворський і Євген Мишалів.

„ЛЕВИ" — ЛИТОВСЬКИЙ СК 3:2

В третіх змаганнях сезону, 30-го серпня, дружина „Левів" домінувала на грищі і вже вела 3:0 з двох стрілів Рамона Аріяса на 7-ій і 31-ій хвилинах з подач Ноги, та Вадима Мишалова на 47-ій хвилині. Дехто сподівався високої перемоги „Левів", але декількох ворітних нагод не використали напасники „Левів", а при кінці змагань змагунам „Левів" забракло кондиції і тоді литовці взялися до праці. Вони здобули двоє воріт на 70-ій і 81-ій хвилинах зустрічі. Перемогу і дві точки врятував Орест Банах, який вміло боронив ворота „Левів". Після 14 гор „Леви" займають перше місце в табелі із 11 перемогами, 2 нерішеними і 1 поразкою, які складаються на 24:4 точок і відношення воріт 39:18.

Резерва „Левів" перемогла резерву Литовського СК 2:1 зі стрілів Стефана Динжурка і Романа Загородного.

Наймолодші „Левенятка" (9-11 років) перемогли своїх ровесників Литовського СК з рахунком 5:0 в перших своїх змаганнях осіннього сезону в суботу, 29-го серпня. Ворота для наймолодших перможців стрілили: Виниченко 2, Юрчик Мишалів, Дахнівський і Овчарук по одних.

Петро Головатий

ТАРЗАН, Ч. 6436. Д-р Доміні ластися, лякаючись за життя Наомі

Це просто ідіотизм, Тарзане! Одиноку річ, яку медсестра Наомі придбає від сидження в цій брудній воді, є запалення легенів! Я наказую забрати її відтіль!

Вибачте, докторе Доміні, але я мушу пригадати вам, що медсестра Наомі не є вже вашою пацієнткою! Вона довірила лікування своїх спаралізованих ніг Момбасі!

Гей, Тарзане! Цей малий чоловік робить забагато галасу в моєму домі! Скажи йому хай іде і хай галасує назовні!